

Zimná obecná olympiáda má za sebou 10 ročníkov

str. 11

Miestny odbor Matice slovenskej pravidelne pred Veľkou nocou organizuje výstavu jarých a veľkonočných aranžmánov Jaré nápady spojenú s ochutnávkou sviatočných špecialít. Skalní prívrženci tohto podujatia si každoročne vychutnajú vystúpenie detí, pokochajú sa tradičnými i netradičnými nápadmi na skrášlenie domácností a vymenia si aj rady a recepty na prípravu rôznych dobrôt. Prípravu zaujímavých dekorácií si vlastnoručne vyskúšali aj školáci v rámci tvorivej dielne pod vedením Evy Čupkovej a učiteliek Miroslavy Juhásovej a Evy Fedorovej.

● Tvorivé dielne v škole.

● Jaré nápady.

**Láska Zeleného štvrtku,
viera Veľkého piatku,
nádej Bielej soboty
a víťazstvo Veľkonočnej nedele
nech Vás posilní a naplní
pokojom a dôverou.**

Hasiči oslávili jubileum plesaním

V tomto roku si členovia DHZ Važec pripomenuli 125. výročie založenia zboru. Mladí hasiči pri tejto príležitosti zorganizovali ples, na ktorom zároveň pokrstili nový oficiálny znak važeckých hasičov. Predstavili ho vo forme obrovskej torty s rozmerom 60 krát 80 cm. Uprostred znaku sa nachádza prekrížená sekera s čakanom, prilbou a rebrikom. Tento motív je prenesený z originálnej pečate važeckých hasičov z roku 1891.

„Na tortu sa okrem iných ingrediencií použilo 55 banánov, 120 vajíčok a 12 kíl cukru. Za upečenie tejto megalomanskej torty, s ktorou sme ponúkli všetkým hostiam na plese, chcem poďakovať hlavne mojej mamine Majke Rysulovej, Danke Jurčovej, Darinke Halčinovej a Hanke Halkovej. Takisto chcem poďakovať všetkým sponzorom, ktorí nás podporili, špeciálne obci Važec, PD Važec, Tatravagónke Poprad, firme Grafon L. Mikuláš a Janke Košovej – rozličná výroba sviečok,“ dodal veliteľ DHZ Lubomír Rysuľa.

Od začiatku až po dnešok

Na základe obecného poriadku z 18. storočia je zrejmé, že v obci už vtedy fungovali akýsi predchodcovia hasičov – vartáši, ktorí okrem iného dohliadali na poriadok a hlásili hodiny. „Odbila dvanásta hodina, chváľ každý duch Hospodina, opatruj svetlo, oheň, aby nebol ľudom škoden“.

V 19. storočí, presnejšie v roku 1888, založili DHZ Važec miestni aktívni ob-

čania, ev. farár Adolf Okályi, jeho syn Viktor Okályi, miestny notár Július Sokol a najmä všestranne aktívny riaditeľ evanjelickej školy p. Augustíny. V roku 1891 mal zbor až 193 členov (fajermanov) boli to všetko mladí chlapi vo veku od 20 do 40 rokov. Počas 1. svetovej vojny zbor nefungoval. Vznikom ČSR nastal rozlet spolkovej činnosti v obci. Ešte v roku 1919 bol založený Zväz čl. hasičstva. Vzápätí v roku 1921 bol aj v obci obnovený Dobrovoľný hasičský zbor.

Od počiatku mal zbor vyše 50 členov. Prvým veliteľom bol Ján Bláha – vedúci predajne „Náš dom“, ktorý zaviedol organizačný poriadok a disciplínu. Ná-

cvik teoretický i praktický sa realizoval pravidelne v nedeľu popoludní.

Obec postupne zakúpila dve ručné striekačky, ktoré obsluhovalo 6 chlapov, neskôr motorovú striekačku a z príspevku miestneho Potravného družstva bolo zakúpených 25 rovnošiat. Hasičská zbrojnica bola umiestnená v strede obce pri Váhu na piesku, na súčasnom mieste starej zbrojnice.

Ozajstnú „skúšku ohňom“ zažili važeckí hasiči 17. júla 1931- najsmutnejšieho dňa v doterajšej histórii obce, keď požiarom ľahla skoro celá dedina. Voda z Váhu hasičom na hasenie nestačila, dokonca zhorelo aj mlynské koleso, kovový kríž na kostolnej veži vo výške 32 metrov sa od páľavy zohol. Miestnym hasičom pomáhali likvidovať požiar hasiči z Východnej, Hýb, Liptovského Mikuláša, Štrby, Šuňavy, Veľkej a Matejoviec. Poučení z tejto tragédie sa zbor zreorganizoval a každú nedeľu hasiči poctivo cvičili pred zbrojnicou, ktorá bola nanovo vystavaná. Zároveň začala výstavba vodovodu zo Solísk po celej obci. Na každej ulici boli umiestnené dva hydranty. Od roku 1932 sa stal veliteľom Július Lukáč. V roku 1935 založili hasiči dychovku, ktorú viedol učiteľ Juraj Cholvád. Navcvičovali požiarne signály a každoročne hrávali aj na miestnych majálesoch. Zapájali sa aj do ochotníckeho divadla. Z rozhodnutia vrchnosti museli v roku 1940 odovzdať všetky hudobné nástroje armáde.

Po oslobodení sa zbor prispôbil novej štruktúre požiarnej ochrany,

ktorá podliehala národným výborom. V roku 1958 sa stal členom vtedajšieho DPZ Vladimír Halko. Od roku 1971 až do roku 2011, celých 30 rokov, bol predsedom DHZ Važec. Tohto roku oslavuje 55 rokov v DHZ Važec. Pred ním bol predsedom Michal Michalko, veliteľom od roku 1978 do roku 1991 bol Daniel Božoň. Fungovanie zboru v deväťdesiatych rokoch bolo sporadické, aktívnu činnosť zbor obnovil v roku 2002 s veliteľom Branislavom Čipkom.

V roku 2003 zbor omladilo 18 nových členov. V súčasnosti eviduje DHZ Važec 34 členov, z toho 11 žien. Podieľa sa na likvidácii požiarov v katastri našej obce a na požiadanie aj mimo nej. Zbor pravidelne organizuje hasičskú súťaž a zúčastňuje sa hasičských súťaží v okrese Liptovský Mikuláš. Organizuje brigády a vykonáva protipožiarne prehliadky v rodinných domoch. Z výjazdu-neschopného zboru sa za 10 rokov stal jeden z najlepších hasičských zborov v okrese Liptovský Mikuláš. Podľa slov súčasného veliteľa Ľubomíra Rysulu za to vďačia hlavne obeťavým členom, vedeniu obce, hasičskej technike a aj vynoveným priestorom-hasičskej zbrojnice.

Prierež novodobou históriou

V roku 2003 sa súťažné družstvo členov DHZ umiestnilo na 3. mieste v previerkach pripravenosti a zároveň mu bol udelený Ďakovný list za účinnú pomoc pri lokalizácii a likvidácii rozsiahlych lesných požiarov v katastri obce Hybe. V tomto roku bol založený aj Kolektív mladých hasičov.

Rok 2004 bol bohatý na veľmi dobré umiestnenia v súťažiach: Previerky pripravenosti – 2. miesto, Okresné kolo hry Plameň – 3. miesto, Okresná hasičská liga – 3. miesto.

V roku 2005 sa obec stala hostiteľom pre Okresné kolo previerok pripravenosti. Hasiči sa opäť zúčastnili viacerých súťaží, na ktorých sa umiestňovali na popredných miestach. Najväčším úspechom bolo prvé miesto na Okresnej hasičskej lige a úspech na okresnom kole hry Plameň (dievčatá 1. miesto, chlapci 2. miesto). V podobných úspechoch pokračovali aj v ďalších rokoch.

V roku 2007 naši hasiči zasahovali pri veľkom požiari v Liptovskom Hrádku v objekte Tatra Timber. Onedlho sa členovia DHZ zúčastnili na likvidácii požiaru v TANAP-e. Za tento zásah bola DHZ Važec udelená pochvala profesionálnymi hasičmi z Popradu. Tento rok bol výnimočný aj tým, že DHZ Važec získal titul celkového víťazstva Okresnej hasičskej ligy.

V roku 2008 vzniklo ženské hasičské družstvo. Družstvo mužov sa po dru-

hýkrát stalo víťazom Okresnej hasičskej ligy. Ženy ako nováčik v súťaži skončili celkom druhé. Kolektív mladých hasičov (KMH) sa umiestnil v Likavke na 3. mieste a v hre Plameň v Partizánskej Ľupči na 3. mieste.

V roku 2010 dobrovoľní hasiči zažili „veľkú slávu“ - odovzdanie auta CAS 32 T-815 ministrom vnútra Róbertom Kaliňákom priamo pri starej zbrojnici na Námestí slobody. V tomto roku sa začala výstavba novej hasičskej zbrojnice na ulici K jaskyni. Športové výsledky trochu zaostávali oproti iným ročníkom pre zaneprázdnenosť členov.

Koncom roku 2011 bola ukončená výstavba novej modernej zbrojnice a odovzdaná hasičom do užívania. V tomto roku sa na súťažiach hasičským družstvám veľmi dobre darilo, avšak sezónu museli predčasne ukončiť kvôli vážnemu poškodeniu súťažnej striekačky, na opravu ktorej neboli peniaze ani v roku 2012.

Vlani v máji vážeckí hasiči organizovali obvodovú súťaž - previerky pripravenosti. Tu sa družstvo mužov umiestnilo na peknom 2. a ženy na vynikajúcom 1. mieste. V tomto roku členovia DZH Važec pomáhali profesionálnym hasičom tri dni likvidovať požiar lesa v Nižnej Boci. Bohužiaľ, v roku 2012 likvidovali aj dva požiare v obci, ktoré boli spôsobené hrou maloletých detí so zápalkami. Pri týchto požiaroch sa našťastie nikto nezranil.

Súčasný zloženie výboru DHZ Važec: Branislav Osika – predseda, Ľubomír Rysula – podpredseda, Daniela (Pokračovanie na nasledujúcej strane)

● Súčasní členovia DHZ Važec na prvom hasičskom plese.

Víťazstvo je vybojované. Nech teda patrí nám.

Príhovor k Veľkej noci

Mám dnes pred sebou celý Važec a žehnám mu. Chcel by som urobiť aj viac, len zatiaľ neviem, čo to je, viac. Hľadám. Hľadám a modlím sa. Vidím všetky rodiny, domy, deti, mládež, rodičov, starých a chorých, školu, úrady, kostoly... Prichádza mi na myseľ príbeh, v ktorom sa pohanskému filozofovi ktosi sťažoval na svoje utrpenie. Filozof ho vyviedol na najvyššiu vežu v Aténach, ukázal mu všetky paláce a domy a povedal: „Pozri na tieto príbytky, a skúmaj, či nájdeš jeden bez utrpenia.“ Na zemi nikdy nebude raj. Nikdy nenastane situácia, v ktorej by neexistovala žiadna telesná či duchovná bieda, ohrozenie, vina a trest, strach, slzy a smrť. Znova zvonja zvonky na kostolnej veži, a neviem ako vám, mne sa znova prichodí skloniť sa v modlitbe. Najmä, keď zomierajú mladí svojím pričinením. Často nemusia a odchádzajú. Ešte toľko rokov mohli mať pred sebou. Čo je to? Túžba po krajšom a lepšom živote? Zranenie, ktoré nevedia ďalej niesť? Nevie... V čase, keď mnohí mladí odchádzajú na večnosť, sa na duchovnej obnove v Centre pre mládež vo Važci menia životy ich rovesníkov pre večnosť. Je to pre mňa tajomstvo. Verím, že kde sa ľudia modlia, tam prichádza požehnanie. Potrebujeme ho všetci. Pri

spoločnej ekumenickej modlitbe v januári v evanjelickom kostole som zažil niečo ako mimoriadne požehnanie. Kiež sa nás takto bude modliť viac. Budeme medzi sebou budovať jednotu a svornosť a skôr dokážeme čeliť Zlému. Veď, keď je Boh za nás, kto je proti nám? (Porov. Rim 8,31) Mnohí z nás v modlitbe vyslovujeme každý deň slová: „zbav nás

Zlého.“ Je málo vecí, ktoré dokáže urobiť človek sám, ale nie je nič, čo by sme nedokázali prekonať, keď sme spolu. Keď dnes žehnám Važcu, prosím požehnajte mu aj vy. Svojim deťom, rodičom, partnerovi... A radostné Aleluja prejde našimi domovmi a srdcami. Víťazstvo je už vybojované, nech teda patrí nám.

Marek Uličný, katolícky farár

Hasiči oslávili jubileum plesaním

(Dokončenie z predchádzajúcej strany)

Ilavská – tajomníčka, Michal Michalko – preventívár, Martina Ilavská – pokladníčka, Rastislav Šeďo – referent mládeže, Michal Chalupka – strojník,

Andrea Hybenová – revízorka, Zdenko Jakš a Vladimír Halko – členovia výboru.

(Spracované podľa kroniky DHZ)

Foto: archívy DHZ a M. Ilavskej

Milí veriaci, spoluobčania, čitatelia ... drahí Važtania

Príhovor k Veľkej noci

Dr. Martin Luther hovorí, že Kristov kríž je pre Neho všetkým. A zrejme aj z tohto dôvodu náš reformátor považoval sviatky ukrižovania Pána Ježiša Krista za najvýznamnejšie spomedzi sviatkov cirkvi. My, evanjelici, naďalej vyzdvihujeme VEĽKÝ PIATOK spolu s ostatnými Veľkonočnými sviatkami, s ich zvesťou, za najdôležitejšie sviatky v roku.

„JEŽIŠ KRISTUS zomrel a vstal z mŕtvych“ - toto je tajomstvo Veľkej Noci. Aký je významnejší medzník v dejinách od tohto? Nič väčšie, hlbšieho dosahu, a tak ďalekosiahleho vplyvu na beh sveta, sa v jeho histórii nenachádza. Ak by niekto o dačom vedel, pokojne nech sa ozve. Rád sa zamyslím ☺. Nech sa však akokoľvek

snažím nájsť porovnateľne vážny bod v histórii sveta, nič nenachádzam.

Týmto by som chcel našu pozornosť upriamiť, po tieto sviatočné dni, na veľký význam a dôležitosť veľkonočných sviatkov. A konkrétne, na ich stredobod, ukrižovaného a zmŕtvychvstaleho Pána Ježiša Krista. Tento totiž skutočne žil. Všetko, čo hovoria o Ňom evanjeliá sa naozaj stalo. Nie je to len legenda, či rozprávka. Ježiš prišiel na tento svet v skutočnom mestečku Betleheme, chodil po zemi Izraelskej a nakoniec bol odsúdený, mučený, trpel a zomiera na Golgote v Jeruzaleme. Naš Spasiteľ podstúpil mučenie a zástupnú smrť na kríži - pre mňa, aj pre teba, jeho, a nás všetkých.

Obráťme svoj zrak, a to nie len na sviatky, ku ukrižovanému Pánovi. V Jeho kríži nájdeme odpôčinutie, útechu

a posilu pre náš každodenný život. Ktokoľvek je starosťami života preťažovaný, unavený z jeho trápení a klesá pod rýchlosťou doby a jej rastúcimi nárokmi - môže prísť ku Kristovi, pod Jeho Kríž.

Ako hovorí Sväté Písmo: „HLAĎME NA JEŽIŠA, Pôvodcu a Dokonávateľa viery, ktorý napriek radosti, ktorá Ho čakala, pretrpel kríž, pohrdol potupou a posadil sa na pravici Božieho trónu. Myslite na Toho, ktorý zniesol taký odpor hriešnikov proti sebe, aby ste neustávali a neklesali na mysl.“ (list Židom 12, 2 - 3)

Dovoľte mi na záver, všetkým úprimne zaželať požehnané sviatky umučenia a vzkriesenia nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista!

Mgr. Jaroslav Otepka
evanjelický a. v. farár

Poľovníci ukončili ďalšiu sezónu

Ani sme sa nenazdali a uplynula ďalšia poľovnícka sezóna. Podľa poľovníckeho kalendára je čas, aby sme predložili na prehliadku trofeje ulovené v poľovníckej sezóne 2012/2013, je to čas bilancovania chovateľských výsledkov, posudzovania, či sme našu poľovnícku prácu vykonávali dobre, cieľavedome v záujme zlepšenia zdravotného stavu a kvality poľovnej zveri.

Z úlovkov v našom poľovnom revíri „Kriváň“, bolo predložených na chovateľskú prehliadku 5 jeleňov, 4 srnce, 1 dospelý diviak, 1 medveď a 1 líška. Tieto trofeje boli počas chovateľskej prehliadky posudzované profesionálnymi odborníkmi. Komisia ohodnotila predložené trofeje a z hľadiska kvality naše trofeje dosiahli nasledovné ohodnotenie:

- **Strieborná medaila:** Jeleň 193,78 bodov, strelec Ing. Daniel Šeďo

- **Strieborná medaila:** Diviak 117,10 bodov, strelec Rastislav Šeďo

- **Bronzová medaila:** Líška 24,30 bodov, strelec Ing. Daniel Šeďo

Na chovateľskú prehliadku, ktorá sa uskutočnila v dňoch 17. – 20. 3. 2013 v priestoroch spoločnosti LPJ Gastro

v Liptovskom Hrádku, predložili poľovníci z PZ Kriváň Važec aj ostatné trofeje ulovené v uplynulej poľovníckej sezóne: jelenie trofeje – František Hybel (164,33 bodov), Dušan Lehotský (145,73), Pavol Ferianec (100,63), Ing. Zdenko Profant (95,69), srnčie trofeje – Branislav Michalíček (87,50), Ing. Zoltán Strčuľa (58,08), František Hybel

(21,28), Ing. Zdenko Profant, trofej medveďa – JUDr. Miroslav Matúšek (hospovská poľovačka, 40,50 bodov).

Hodnotiteľská komisia nám nevytkla žiadne porušenie chovateľských zásad v zrealizovanom love, čo znamená, že k chovu a lovu zveri pristupujeme podľa stanovených zásad. (zp)

Foto: (pm)

Deň učiteľov...

O čom píšete?

Deň učiteľov sa na Slovensku oslavuje 28. marca – v deň narodenia pedagóga Jána Ámosa Komenského. Možno neviete, že celosvetovo „majú učitelia svoj sviatok“ 5. októbra. Svetový deň učiteľov bol vyhlásený organizáciou UNESCO v roku 1994 ako pripomienka Charty učiteľov, odporúčania o postavení učiteľov, ktorá bola podpísaná v ten istý deň v roku 1966. So zamyslením sa nad súčasným učiteľským chlebičkom sa s nami podelil tunajší evanjelický farár **Jaroslav Otepka**.

Vyučovanie náboženstva žiakov na Základných školách je dnes pomerne dosť náročná činnosť. (Katolícky kolega mi raz v rozhovore o vyučovaní náboženstva na školách povedal, že toto je pre neho väčšia zodpovednosť, ako všetky ostatné spolu.) Mnohí, ktorí sme v tomto zapojení, máme podobnú osobnú skúsenosť: vyučujúci sa pripraví na hodinu niekedy poctivo zo 2 hodiny, a neraz sa stane, že ku danej látke sa

ani nedostane, pretože v triede je práve „pole neorané“. A tak sa riešia často aktuálne problémy mládeže v puberte, ktoré sú niekedy aj len vymyslené, či momentálne umelo vytvorené. Kedysi som aj napriek takýmto skúsenostiam veľmi rád učieval náboženstvo, pretože mi bolo dobre s mládežou a tnejdžermi a dodávali mi energiu. No teraz pomaly konštatujem, že už sa tak, ako kedysi na hodiny náboženstva neteším. Možno to bude aj tým, že sa pomaly vekom vzdávam mladým; a teda už nevnímam svet tak intenzívne cez oko mladého, ako kedysi. Napriek tomu sa mi vždy dobre pracovalo, a aj dodnes pracuje, najmä s deťmi už po Konfirmácii. Zrejme preto, že už veľa vecí ohľadne viery a cirkvi, Pána Boha a Biblie pochopili a vzali si ich za svoje, a teda sa aj na náboženstve venujú naozaj „náboženstvu“ a Biblii.

Toto sa o mladších povedať veľmi nedá, pretože často nemajú doma žiadne kresťanské vedenie alebo vzo-

ry, a teda berú hodiny náboženstva ako „nutné zlo“ a zatiaľ vôbec nepochopili, o čom toto vlastne je. Iste, práve pre toto ich to treba naučiť na hodinách, len je veľmi ťažko suplovať chýbajúcu úlohu rodičov ako „kňazov v rodine“ a najmä ako príklad vo viere, ktorí aj pravidelne navštevujú Služby Božie. Neraz sa skôr stáva opak, že naši evanjelickí rodičia svojim postojom ku viere a cirkvi skôr svoje dieťa odradia od akejkoľvek duchovnej aktivity, keď sa sami ešte pochvália svojim ateizmom a neverou!

Pri vyučovaní náboženstva je dnes úlohou cirkvi zastúpiť aj strednú generáciu rodičov, ktorí sú „odcirkevnení“, vychovaní komunistickým materializmom. A tiež si stále viac všimam, že úplne to najpodstatnejšie je mať deti a žiakov úprimne rád. Oni toto potom vycítia a mnohí si to aj úprimne vážia. A rovnako chcem vyznať, že sa o to „mať tie deti rád“ aj vždy znova a znova úprimne snažím, hoci je to niekedy ozaj nad sily človeka, a často zlomený sa musím modliť o silu a pomoc „zhora“, od Hospodina. Pán však potrebných síl vždy po modlitbe zo srdca aj pridá!

Pripájanie na kanalizáciu je už možné

Po kolaudácii vybudovanej kanalizačnej siete, ktorá sa uskutočnila koncom minulého roku, je v tomto čase možné pripojiť jednotlivé domy na kanalizáciu. Podľa zástupcu Liptovskej vodárenskej spoločnosti Jána Bendíka nie sú žiadne obmedzenia z hľadiska počtu pripájaných nehnuteľností za konkrétne časové obdobie: „Nezáleží na tom, či sa napríklad za týždeň pripojí 10 producentov odpadových vôd alebo 100. Kapacita čističky je naplánovaná tak, aby spracovala odpadové vody zo všetkých objektov v rámci projektu, čo vo Važci predstavuje vyše 700 prípojok.“

V rámci výstavby verejnej kanalizácie realizovanej z fondov EU bolo pre každú nehnuteľnosť vybudované odbočenie s ukončením bezprostredne na hranici pozemku v hlavnej revíznej šachte (HRS). Vlastník nehnuteľností, z ktorej vznikajú odpadové vody, je v zmysle legislatívy povinný pripojiť sa na verejnú kanalizáciu. Pripojenie zvyšnej časti kanalizačnej prípojky od hlavnej revíznej šachty (HRS) po nehnuteľnosť musí majiteľ nehnuteľnosti zrealizovať na vlastné náklady.

Dôležité je dodržať niekoľko zásad

Verejná kanalizácia je vybudovaná na odvádzanie splaškových odpadových vôd, nie je dovolené do kanalizácie odvádzать zrážkové (dažďové) vody. Pred zriadením prípojky je potrebné vyplniť tlačivo „Žiadosť o zriadenie kanalizačnej prípojky“.

Žiadateľ dohodne s povereným zástupcom vodární dátum napojenia a tento pracovník zároveň musí ešte pred zásypom vykonať kontrolu prípojky. Kontaktná osoba vybavujúca agendu (Žiadosti o zriadenie kanalizačnej prípojky, dohodnutie dátumu napojenia, kontrola vykonaných prác pred zásypom kanalizačnej prípojky, odpis vodomera) pre obec Važec je p. Baláž – 0905 850 722.

Zásady pripájania

Pre každú pripájanú nehnuteľnosť sa zásadne zriaďuje jedna samostatná prípojka. Odkanalizovanie dvoch a viacerých nehnuteľností jednou spoločnou prípojkou je možné len v odôvodnených prípadoch a so súhlasom správcu kanalizácie. Producent môže do verejnej kanalizácie (VK) vypúšťať výlučne splaškovú odpadovú vodu v množstve podľa skutočnej spotre-

by. Producent nesmie do VK vypúšťať vodu z povrchového odtoku (voda z atmosférických zrážok), drenážnu vodu, priesakovú vodu, alebo inú balastnú vodu, ktorá by nariedovala splaškovú odpadovú vodu a hydraulicky zaťažovala stokovú sieť. Producent nesmie do VK vypúšťať odpadovú vodu cez domové čistiareň, septik alebo žumpu. Pred napojením na HRS sa musí kanalizačná prípojka od daných zariadení odpojiť.

Ak sa množstvo odpadových vôd vypúšťaných do VK nemeria a tvorí ich len voda odobratá z verejného vodovodu (VV), množstvo vypúšťaných odpadových vôd sa bude určovať podľa merania množstva dodanej pitnej vody z VV. Po napojení na kanalizačnú sieť je producent odpadových vôd povinný platiť okrem vodného i stočné, ktoré je vo výške 1,3282 € za m³. (vodné je 1,0922 € za m³). Ceny sú schválené Úradom pre reguláciu sieťových odvetví na rok 2013.

Technické podmienky pripojenia

1. Najmenšia menovitá svetlosť po-

trubia kanalizačnej prípojky je DN 150.

2. Najmenší dovolený sklon kanalizačnej prípojky a DN 150 je 2 % - t. j. 2 centimetre na meter, DN 200 je 1 %, t. j. 1 cm na meter.

3. Kanalizačná prípojka musí byť čo najkratšia, priama, v jednom sklone, z jedného druhu materiálu a rovnakého profilu (svetlosti). V prípade nutnosti zmeny smeru alebo sklonu potrubia musí byť v každom bode zmeny vybudovaná kanalizačná šachta.

4. Kanalizačné prípojky môžu byť z plastových materiálov ako PVC, PP a PE. Iný materiál je možné použiť len v súlade s platnými STN pri zabezpečení 100 % vodotesnosti samostatných rúr a spojov.

Kanalizácia je navrhnutá tak, že nie všetky objekty je možné napojiť na verejnú kanalizáciu gravitačne (samospádom). Ak sa verejná kanalizácia nachádza vyššie ako je vyústenie vnútornej kanalizácie objektu, je možné použiť čerpadlo. Technický náčrt k tomuto spôsobu pripojenia sme uverejnili v obecných novinách č. 4/2011. **(red)**

Vietor šarapatil aj na urbárskom

Silný vietor, ktorý sa 15. marca prehnal cez väčšinu územia Slovenska, narobil škody aj na porastoch Urbáru – pozemkového spoločenstva Važec. Podľa informácií od lesníkov bola nízkotatranská strana zasiahnutá zanedbateľne, ojedinele tam spadlo pár stromov. Horšia situácia bola severne od obce, kde boli porasty zasiahnuté veternou kalamitou už v minulosti. Podľa predbežných odhadov padlo na vysokotatranskej strane vetru za obeť zhruba 1 000 kubíkov dreva (pre lepšiu predstavivosť je to množstvo dreva na viac ako 30 kamiónov). „Najviac vývrátov je na Pavlovej – okolo 500 kubíkov, ďalej Raša a okolie 250 kubíkov, v Klobúku 100 kubíkov a Brezník 150 kubíkov. Najviac padali stromy v otvorených porastoch, respektíve porastových okrajoch okolo starých kalamitísk. Väčšina stromov sa vyvrátila aj s koreňmi, málo je polámaných,“ spresnil František Mižda. Kalamitné drevo budú urbárnici spracovávať niekoľko týždňov. Jedna ťažobná partia spracuje za priaznivých okolností za mesiac priemerne 250 až 300 m³. **(mm)**

Foto: (mf)

Kopala studničku ...

Každý živý organizmus pre svoju existenciu potrebuje vodu. Voda je základná zložka aj v ľudskom tele a všetci dobre vieme, že bez jedla vydržíme dlhšie žiť, ale bez vody iba niekoľko dní. Preto sa voda stáva čoraz vzácnejšou v prírode. Pitnej vody nikdy nie je dosť. Naša obec si dôležitosť vody pripomína každý rok. U nás bývalo zvykom na jar čistiť studničky v chotári, aby cez leto dobre poslúžili všetkým smädnyým, či už pri práci alebo pri výletoch. Každoročne otvárame studničky v našom chotári, vítame jar a spájame to s chorovodom jedinečným na Slovensku - Omilienci. Na záver spievame pritom aj známu pieseň Kopala studničku, pozerala do nej. K tejto piesni, lepšie povedané k jej vzniku, podávam niekoľko kronikárskych postrehov a tento príbeh:

Zo školských lavíc vieme, že keď v 19. stor. sa u nás začalo národné obrozenie, na jeho čele stáli štúrovci, generácia vzdelancov so svetovým rozhľadom, lebo vo svete študovali. Okolo nich sa zoskupila mládež, najmä študenti evanjelického lýcea v Bratislave, kde už pôsobil ako profesor Ľudovít Štúr. Štúr sa stal vedúcou osobnosťou toho národného hnutia, preto ho maďarská vláda pozbavila miesta profesora na lýceu. Študenti na protest proti jeho zosadeniu odišli z lýcea do iných škôl, do lýcea v Kežmarku a v Levoči, prípadne prerušili štúdiá.

Medzi 21 študentmi bol aj básnik Janko Matuška, ktorý pri svojej ceste do Kežmarku sa zastavil na nocľah na evanjelickej fare vo Važci. On bol jedným z mála študentov, ktorí necestovali pešo, lebo mal koňa. Pri večernej prechádzke a prehliadke dediny počul krásny spev mládeže, ktorá spievala pieseň Kopala studničku, pozerala do nej a zároveň bol unesený krásnou pa-

norámou blízkych Vysokých Tatier, takže z jeho pera hneď vytryskli verše:

Ponad Tatru blýska, hromy divo bijú, zastavme ich bratia, veď sa ony stratia, Slováci ožijú. Dnes je nám všetkým známe, že sú to slová našej slovenskej štátnej hymny. Zrejme ich písal aj pod dojmom núteného odchodu z lýcea do iných škôl na Slovensku.

Na Slovensku si vznik tejto piesne prisvojujú aj iné regióny, ale Tatry ako na dlani má v blízkosti jedine naša obec, takže je logické, že mohla vzniknúť jedine tu. Táto príhoda je v kronike obce, aj v ústnom podaní staršej generácie, tak ju odovzdávam aj ja ďalšej generácii.

Miestny odbor Matice slovenskej v našej obci si otváranie studničiek pripomenie už 20-krát v tomto kalendárnom roku. Chceli by sme do povedomia verejnosti dostať našu jedinečnú raritu obce – tzv. Varvas, čo je vyvierajúca pri Važeckej jaskyni. Oslovili sme k spolupráci Obecný úrad a najmä Urbár - Pozemkové spoločenstvo Važec a veríme, že z tejto spolupráce sa bude tešiť celá obec, keď príde ten čas a to na „Ducha“, – t.r. 19. mája. Studničky by sme otvárali možno tam.

O vode ako o životodarnej súčasti písal aj JUDr. Michal Hyben do Slovenských národných novín a to o vode, ktorá tečie cez našu obec ako „strieborná retiazka“ - náš Váh. Myslím, že by sme mali byť patrične hrdí na tú riekku a nesypať do nej to, čo tam nepatrí, lebo tým ničíme nielen rybky, ak sa dáke nájdu, ale aj sami seba a dobrú povesť obce. Určite aj kanalizácia napomôže čistote našich vôd.

Vážme si bohatstvo našej obce a jedinečné bohatstvo našej vlasti – vodné zdroje. Nie každá krajina má takéto požehnanie.

Mgr. Margita HYBENOVÁ,
predsedníčka MO MS

V skratke...

Obecný úrad vo Važci oznamuje, že od 1. marca inkasuje daň z nehnuteľností, poplatok za odpad, káblovú televíziu a psa. Poplatky môžete uhradiť v hotovosti do pokladne Obecného úradu Važec počas pracovných dní, alebo na číslo účtu 23923-342/0200 (ako variabilný symbol sa uvádza popisné číslo domu, prípadne číslo platobného výmeru). Oproti minulému roku sa zvýšila sadzba dane za priemyselné stavby (stavby na energetiku, skladovanie, administratívu, stavebníctvu) – z 0,346 € na 1 €/m². O sumu 0,02 € za m² sa zvýšila sadzba dane za stavby na bývanie a na pôdohospodársku produkciu, sadzba dane za byty sa zvýšila o 0,017 €/m². Sadzba dane za lesné pozemky stúpila o 0,05 %. Zvýšila sa sadzba dane za rekreačné objekty o sumu 0,069 €/m² a za garáže a ostatné stavby o 0,009 €/m². Z ďalších poplatkov sa zvýšil poplatok za odpady – zo sumy 12 € na osobu a rok na sumu 14,01 € na osobu a rok.

Pracovník spoločného stavebného úradu vo Východnej Ing. Martin Nahálka bude vykonávať agendu stavebného úradu už aj vo Važci, vždy prvého a pätnásteho v príslušnom mesiaci v čase od 8.00 h do 11.00 h na miestnom obecnom úrade. V prípade, že uvedený dátum nebude pracovným dňom, termín sa posúva na najbližší nasledujúci pracovný deň.

Miestny spolok SČK oznamuje, že opäť je v prevádzke termo-akupresúrne masážne lôžko CERAGEM, ktoré sa nachádza v budove obecného úradu (2. poschodie, vedľa ordinácie obvodného lekára). Záujemcovia ho môžu využiť denne v čase od 7.30 do 12.30 h. Poplatok za procedúru je 1 €. Návštevníci si môžu vybrať z kvalitnej kozmetiky známej značky.

Na výročnej členskej schôdzi MS Slovenského červeného kríža konanej 8. marca informovala riaditeľka Územného spolku Liptov SČK Marika Kubíková o novozriadenej asistenčnej službe pre občanov. Dobrovoľní zdravotníci pomáhajú ťažko mobilným, starším, chorým ľuďom alebo ľuďom po úrazoch pri návšteve u lekára. Zabezpečená je doprava za poplatok a zdarma pomoc dobrovoľného zdravotníka pri návštevách rôznych ambulancií. Blížšie informácie získate na t. č. 044/552 23 35.

Čupka Milan ČUMIL

ponúka

remeselné a klampiarske práce,
výmenu zvodov a žľabov,
opravu a náter plechových striech,
výrobu a montáž klampiarskych častí.

Kontakt: 0905 958 889 • cumil.sk@azet.sk

(rek)

Predĺžili termín na vybavenie zľavy

Rozhlas a televízia Slovenska - RTVS spustila infolinku na pomoc občanom, ktorí si uplatňujú nárok na úľavy z platenia úhrady za služby verejnosti poskytované RTVS (tzv. koncesionárske poplatky). Infolinka s telefónnym číslom 18288 je k dispozícii 7 dní v týždni od 8.00 do 20.00 hod.

Generálny riaditeľ RTVS Václav Mika zároveň požiadal o pomoc pri komunikácii s občanmi Združenie miest a obcí Slovenska (ZMOS). RTVS vypracovala manuál, ako postupovať pri uplatňovaní nárokov na rôzne typy úľav, ktorý budú mať k dispozícii aj samosprávy a k nahliadnutiu je aj na tunajšom obecnom úrade. Manuál bude zverejnený aj na internetovej stránke uhrady.rtvsk.sk.

RTVS informovala, že vzhľadom na neprimerané ťažkosti, ktoré majú prevažne dôchodcovia a osoby s ťažkým zdravotným postihnutím pri uplatňovaní nárokov na rôzne typy úľav, bude tolerovať predkladanie požadovaných dokladov až do 30. júna 2013. Občania, ktorí v tejto lehote preukážu svoje nároky na úľavu, získajú túto úľavu spätne od začiatku roka 2013. Po tomto termíne už nebude možné so spätnou platnosťou akýmkoľvek spôsobom uplatňovať predmetné úľavy. Potrebné doklady je možné doručovať aj v elektronickej podobe na emailovú adresu uhrady@rtvsk.sk. Platiteľ koncesionárskeho poplatku je fyzická osoba, ktorá je evidovaná ako odberateľ elektrickej energie v byte alebo v rodinnom dome.

Platiteľ, ktorý si bude uplatňovať oslobodenie od povinnosti platiť úhradu, polovičnú sadzbu úhrady alebo neplatenie úhrady z dôvodu viacnásobného odberu, je povinný vyberateľovi (RTVS) doložiť doklady preukazujúce nárok na oslobodenie, zníženie sadzby, alebo neplatenie úhrady z dôvodu viacnásobného odberu. Ak tak neurobí, bude musieť platiť poplatky v plnej výške.

Od povinnosti platiť úhradu je oslobodený platiteľ, ak žije v domácnosti s fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá má na adrese odberného miesta platiteľa trvalý pobyt, alebo sám je fyzickou osobou s ťažkým zdravotným postihnutím a vznik tejto skutočnosti oznámi a zároveň preukáže vyberateľovi úhrady (kópiou rozhod-

nutia o uznaní za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím vystavené ÚPSVaR alebo kópiou preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, meno odberateľa elektriny v danom odbernom mieste, evidenčné číslo SIPO - ak platiteľ má pridelené a rodné číslo, ak nie je uvedené v dokladoch).

Platiteľ, ktorý je evidovaný dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti vo viacerých odberných miestach, platí úhradu len za jedno odberné miesto, ak vznik tejto skutočnosti oznámi a preukáže vyberateľovi úhrady (dokladmi od dodávateľa elektriny za všetky odberné miesta, v ktorých ste odberateľom elektriny, s uvedením odberateľa elektriny a adresy odberného miesta, NIE platobné doklady SIPO).

Pri ukončení odberu elektriny platiteľ odhlásenie z evidencie platiteľov úhrady preukáže dokladom od dodávateľa elektriny o ukončení odberu elektriny, ktorý obsahuje meno odberateľa elektriny a adresu odberného miesta.

Sadzba úhrady sa znižuje na polovicu (2,32 €) platiteľovi, ktorý je:

- poberateľom dôchodku, nemá príjem zo zárobkovej činnosti, nežije v domácnosti s inou osobou s pravidelným príjmom zo zárobkovej činnosti a vznik tejto skutočnosti oznámi a preukáže vyberateľovi úhrad (kópiou rozhodnutia o priznaní dôchodku a čestným vyhlásením, že platiteľ, teda odberateľ elektriny, nemá pravidelný príjem zo zárobkovej činnosti a nežije v domácnosti s inou osobou s pravidelným príjmom

zo zárobkovej činnosti, doklady netreba úradne overiť).

Do 31. 12. 2012 mohol platiteľ poberajúci dôchodok pracovať a mal nárok na sadzbu úhrady v polovičnej sadzbe OD 1. 1. 2013 zarábajúci dôchodca NEMÁ NÁROK NA POLOVIČNÚ SADZBU, TEDA MUSÍ POŽIADAŤ vyberateľa úhrady - Rozhlas a televíziu Slovenska o ZMENU SADZBY NA PLNÚ, t. j. na 4,64 €.

- poberateľom dávky v hmotnej núdzi alebo osobou spoločne posudzovanou s poberateľom dávky v hmotnej núdzi (predloží potvrdenie ÚPSVaR, ktoré bude obsahovať, odkedy poberáte dávku v hmotnej núdzi a že poberanie dávky naďalej trvá).

UPOZORNENIE: Doklady predložené pracovníkom pôšt v minulosti, teda do 31. 12. 2012 alebo formuláre (prihláška, zmena a odhláška) overené pracovníkmi pôšt a zaslané do 31. 12. 2012 do RTVS, s.r.o., v zmysle zákona 340/2012 Z. z. nie je preukázanie nároku vyberateľovi. To znamená, že je potrebné do 30. 6. 2013 preukázať nárok vyberateľovi úhrady kópiami dokladov.

Doklady preukazujúce nárok na zmenu sadzby, resp. odhlásenie zasielajte na adresu: RTVS, Odbor výberu úhrad, Mlynská dolina, 845 45 Bratislava s uvedením variabilného symbolu alebo evidenčného čísla SIPO. Pre zefektívnenie a zrýchlenie komunikácie bude možné doručovať potrebné dokumenty aj v elektronickej podobe na emailovú adresu uhrady@rtvsk.sk.

Podrobnosti nájdete na stránke www.uhrady.rtvsk.sk

Silanova poézia v novej zbierke

V nedeľu 3. marca v kostole Zjavenia Pána vo Važci si veriaci a priatelia poézie Janka Silana zaspomínali na svojho duchovného otca a básnika katolíckej moderny. O 10.00 h pripravili študenti Katolíckej univerzity v Ružomberku pod vedením svojich učiteľov E. Prihodovej, Z. Zahradníckovej, J. Bednáríkovej, Scholy cantorum a divadla poézie Anima, recitál výberu Jankových básní, v ktorom nechýbali ani spievané hymny z liturgie hodín, ktoré majster Silan preložil a prebásnil. Edita Prihodová predstavila novú zbierku básní Medzidobie, v ktorej sú niektoré doposiaľ nepublikované Silanove básne. Súčasťou tejto zbierky

je aj audio CD, na ktorom sú niektoré básne prednesené v peknej hudobnej atmosfére, rozhovor s Jankom Silanom z archívu a niekoľko spievaných hymnov z liturgie hodín. Nedeľné dopoludnie vyvrcholilo sv. omšou o 10.30 h, ktorú slávil S. Misál, správca susednej farnosti Východná. V homílii pripomenul niekoľko kňazských osobností, ktorých dnes nazývame Piráti krásy a predstavil ich odkaz dnešnému človeku. Program sa ukončil spoločnou modlitbou nad hrobom Janka Silana, na ktorom je napísané: Ja, Janko Silan kňaz, usmievam sa a vravím: Zostáva láska a jej jas, dobrota Božia, ktorú slávim. Marek Uličný

Z obecných zastupiteľstiev

27. FEBRUÁRA 2013

Obecné zastupiteľstvo schvaľuje

• Žiadosť Vladimíra Mičku bytom Važec č. 291 o pridelenie podkrovného trojizbového obecného nájomného bytu v bytovom dome č. 1032 na dobu určitú pol roka od podpísania nájomnej zmluvy.

• Návrh č. 1/2013 na zmenu rozpočtu obce za rok 2013.

• Vykonanú inventarizáciu majetku Obce, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov Obce Važec k 31. 12. 2012 a návrhy na vyradenie v celkovej obstarávacej cene 13 201,09 €. **Odporúča:** Pripraviť návrh na vyradenie prebytočného majetku nákladného vozidla V3S a predložiť na najbližšie zasadnutie OZ.

OZ neschvaľuje

• Žiadosť obyvateľa obce o odkúpenie obecnej parc. KN-C č. 805/3 a KN-C č. 2074/1 Na pastierskych, ale odporúča zatiaľ parcely ponechať pre potreby obce.

OZ berie na vedomie

• Cenové ponuky na auditorské služby pre obec Važec.

• Návrh č. 9/2012 na zmenu rozpočtu obce za rok 2012 a to presun rozpočtových prostriedkov v rámci schválenej rozpočtu.

• Správu o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Važec za rok 2012.

• Pripomienku obyvateľky obce o postavených dvoch domoch na čísle 972. Starosta obce na pripomienku odpovedal, že domy boli postavené bez stavebného povolenia a už aj bolo vydané rozhodnutie na zbúranie.

• Pripomienku obyvateľky obce na zabezpečenie čistenia v zimnom a letnom období chodníka k železnej lavičke cez Váh a kosenie trávy okolia ulice K jaskyni.

• Informáciu starostu obce o postupnej legalizácii chát v lokalite Pod Kopou.

• Pripomienku poslanca D. Šedú - zamedziť vstup osobnými automo-

bilmi do važeckého chotára cudzími osobami.

• Informácia starostu obce o zvolanom výberovom konaní zhotoviteľa za účelom doasfaltovania ciest v obci, ktoré sú bez povrchovej asfaltovej úpravy. Projekt bude financovaný cez MAS Horný Liptov (50 000 €) a z rozpočtu obce (10 000 €).

• Pripomienku a žiadosť obyvateľky obce o vyriešenie nepriaznivej situácie s túlavými psami v obci, ktoré často ohrozujú bezpečnosť občanov, a hlavne detí. Ukladá komisii poľnohospodárskej a životného prostredia vykonať súpis psov v rómskej osade.

• Informáciu starostu obce o stave obsadenia obecných nájomných bytov a informáciu o počte neplatičov nájmu za byty.

• Informáciu starostu o vysporiadaní pozemkov Liptovskou vodárskou spoločnosťou, na ktorých sa nachádzajú prečerpávacie stanice.

• Informáciu starostu obce, že sa v obci vyskytujú časté poruchy na vodovodnom potrubí, hlavne na ulici Nábřežnej a pri opravách sa poškodzujú nový asfaltový povrch.

● Monika Olšovská a fenka Arsi tancujú flamenco.

Tradícia pokračuje

Poľovnícky ples vo Važci má za sebou už 8 vydarených ročníkov a za ten čas si stihol nájsť skálnych priaznivcov nielen medzi Važčanmi, ale radi k nám zavítajú aj hostia zo „široka-ďaleka“ (a potešiteľné je, že nielen raz...). Na 8. poľovnícky ples, ktorý sa konal 9. februára si opäť našli cestu ľudia, ktorí sa vedľa naozaj dobre bavia. Aj vďaka nim bolo opäť veselo a zábava trvala až do skorých ranných hodín.

Ples slávnostne otvoril predseda PZ Kriváň Zdenko Profant. Krátko po úvodnom valčíku už hostí upútala originálna barmanská ohňová šou aj s ochutnávkou špeciálnych drinkov. Do polnoci sa hostia okrem tanca bavili aj rôznymi súťažami a v prestávkach si užili ďalší zaujímavý program – spevácke vystúpenie Zuzky Užikovej a Matúša Ilavského, ktorí v dvoch vstupoch zaspievali važecké piesne i rytmické východniarske, tanečno-svetelnú LED šou a temperamentné flamenco v podaní finalistky televíznej súťaže Česko-Slovensko má talent Moniky Olšovskej a jej fenky Arsi.

Nechýbala ani bohatá tombola, z ktorej si mnohí odniesli krásne ceny

aj vďaka štedrosti sponzorov. Hlavnú cenu (LCD televízor) venovali PZ Kriváň, Peter Jacko a Ľudovít Renko. Ďakujeme aj ďalším hlavným sponzorom: PD Važec, Hotel International Veľká Lomnica, Vila Dr. Szontag, COOP Jednota, Virde Slovakia s. r. o. a všetkým ostatným, ktorí akokoľvek prispeli.

(mm)

Seniori vystúpili na akadémií

V medzisviatočnom čase (28. decembra 2012) sa členky speváckej skupiny Jednoty dôchodcov zúčastnili na pozvanie starostky Márie Kleinovej vianočnej akademie v Spišskom Štiavniku. Svojím pásmom básní, vinšov a piesní prispeli k príjemnej atmosfére a potešili divákov, ktorí zaplnili tamojší kultúrny dom. Speváčky Mária Rysuľová, Anna Ilavská a Anna Feriancová zožali po svojom vystúpení veľký potlesk. Program zostavila a pripravila Anna Feriancová.

(red)

**Aj vy môžete prispieť
do Važeckých novín. Radi
privítame vaše tipy a námety.
0904 653 071
vazeckenoviny@gmail.com
alebo využite schránku
na obecnom úrade.**

Čipovanie psov a mačiek je povinné

Nová legislatíva prikazuje majiteľom spoločenských zvierat (psy, mačky, fretky) „očipovať“ svojich štvornohých miláčikov. Ak tak neurobia, riskujú pokutu od veterinárnej správy od 300 do 800 €.

Čipovanie by malo uľahčiť evidenciu zvierat, ich identifikáciu a vypátranie majiteľa - pri zatúlení, krádeži, opustené psy, ak pes niekoho pohryzie alebo spôsobí škodu. Pri čipovaní sa zvieratú špeciálnou ihlou zavedie pod kožu (na ľavej strane krku) mikročip veľkosti ryžového zrnka. Obsahuje pätnásťmiestny unikátny kód, ktorý sa zobrazí na displeji digitálnej čítačky po priložení k čipu. Číslo spolu s údajmi o zvierati a jeho majiteľovi sa eviduje v Centrálnom registri spoločenských zvierat (www.crsz.sk).

Aplikáciu mikročipu môžu vykonať len veterinárni lekári s povolením na túto činnosť. Čipovanie je možné vykonať aj u miestneho veterinára MVDr. Jána Kšenzakoviča (0903 451 225, 044/529 42 76). Cena je 10 € a ide o jedno-

duchý zákrok, ktorý trvá len niekoľko minút.

Povinné čipovanie víta aj starosta obce, ktorý si od toho sľubuje zlepšenie neustálych problémov so psami, ktoré sa voľne pohybujú po dedine. Podľa nového zákona o veterinárnej starostlivosti všetky spoločenské zvieratá, ktoré sa narodili od 1. 11. 2011 musia byť povinne po narodení do 8 týždňov označené mikročipom. Povinnosť sa vzťahuje však aj na zvieratá, ktoré sa narodili pred týmto dátumom. V tomto prípade však platí prechodné dvojročné obdobie, ktoré sa končí 30. septembra 2013. Od tohto dátumu musia byť všetky psy, mačky a fretky začipované.

Taktiež zvieratá, ktoré sa narodili pred 1. 11. 2011 a sú predmetom predaja, musia byť označené mikročipom ešte pred zmenou majiteľa, tzn. že toto

prechodné obdobie sa na ne nevzťahuje. Ak máte psíka, ktorý sa narodil 3. novembra 2009, stačí, ak ho čipom označíte do 30. septembra 2013. Ak však zviera mení vlastníka, musí byť pred týmto úkonom už označené. Výnimkou sú zvieratá, ktoré sú tetované a tetovanie bolo dokázateľne vykonané pred 3. júlom 2011, je riadne čitateľné a zaznačené v preukaze o pôvode psa.

(mm)

Bartkovci opäť na majstrovstvách

Aj na 30. Majstrovstvách sveta veteránov, ktoré sa konali 14. – 23. februára v talianskom stredisku Asiago, mala naša obec a jej športový klub svojich zástupcov. Pre Vladimíra Bartku to boli už deviate veteránske majstrovstvá, Daniel Bartko sa podujatia zúčastnil po tretíkrát.

Súťažili každý vo svojej kategórii spolu s ďalšími 23 Slováckmi a celkovo 1 700 pretekármi z 35 štátov sveta. Obaja sa zúčastnili štyroch pretekov: Vladimír Bartko – 15 km klasika – 13. miesto, 10 km voľná technika – 18. miesto, 30 km klasika – 16. miesto, štafeta – 8. miesto. Daniel Bartko – 30 km klasika – 9. miesto, 15 km klasika – 14. miesto, 45 km klasika – 15. miesto, štafeta – 10. miesto. „Zažil som ďalšie krásne majstrovstvá, bolo to veľmi kvalitné stredisko, ťažké technické trate, ale široké, dobre upravené a naozaj nádherné prostredie. Za to, že som sa tam mohol zúčastniť a reprezentovať našu obec vďaka sponzorom – našej obci, poľnohospodárskemu družstvu a urbáru,“ povedal Vladimír Bartko.

(mm)

Foto: archív V. Bartku

Ďalšie športové úspechy:

	V. Bartko	D. Bartko
29. 12. 2012 – Skalka, Slovenský pohár	2. miesto	2. miesto
5. 1. 2013 – Nováky, Slovenský pohár	4. miesto	6. miesto
12. 1. 2013 – Jizerská päťdesiatka	3. miesto	2. miesto
19. 1. 2013 – Banská Bystrica (25 km)	2. miesto	2. miesto
20. 1. 2013 – Martin, Slovenský pohár	4. miesto	4. miesto
26. 1. 2013 – Kremnica, Biela stopa 25 km	1. miesto	3. miesto
27. 1. 2013 – Kremnica, Biela stopa 30 km	-	3. miesto
3. 2. 2013 – Gerlachov	3. miesto	4. miesto

Obecná zimná olympiáda

Športový klub Kriváň v spolupráci s obcou pripravili 23. februára už desiaty ročník zimnej obcej olympiády. Aj keď preteky boli zorganizované vo veľmi krátkom čase (kvôli aktuálne priaznivým snehovým podmienkam), organizátori boli s účasťou pretekárov spokojní, na štart jednotlivých súťaží sa ich postavilo viac ako päťdesiat. „Radi by sme sa poďakovali prevádzkovateľom lyžiarskeho vleku v Birutovej dolinke, ktorí nám každý rok ochotne pomáhajú s organizáciou a výborne pripravujú trate. Tiež ďakujeme miestnemu spolku Červeného kríža za zabezpečenie zdravotnej hliadky,“ povedala zástupkyňa ŠK Kriváň Jana Pastuchová.

Výsledky jednotlivých kategórií:

Bežci do 14 rokov: 1. Sebastián Ilavský, 2. Ľubomír Čupka. Bežci 15 – 25 rokov: chlapci – 1. Jakub Bielený, 2. Tomáš Ilavský, Jaroslav Ilavský, dievčatá – 1. Janka Pastuchová, 2. Andrea Miždová. Bežci nad 25 rokov: muži – 1. Marián Porubský, 2. Emil Prcin, 3. Milan Bartko, ženy – 1. Martina Kleinová, 2. Janka Pastuchová

Slalom škôlkari: chlapci – 1. Tobias Klein, dievčatá – 1. Nina Jacková. Slalom 1. – 4. ročník: chlapci – 1. Mário Renko, 2. Sebastián Ilavský, 3. Adam Hudec, dievčatá – 1. Sofia Kleinová, 2. Eva Žofia Čupková, 3. Katarína Bartková. Slalom 5. – 9. ročník: chlapci – 1. Martin Bartko, 2. Ľubomír Kuzmiak,

3. Ľubomír Čupka, dievčatá – 1. Natália Šedová, 2. Noemi Jakubciaková. Slalom juniorky: 1. Zuzana Úžiková, 2. Patrícia Bartková, 3. Kristína Bartková. Slalom ženy: mladšie – 1. Petra Lúčanská, 2. Anna Šingliarová, 3. Katarína Šedová, staršie – 1. Martina Kleinová, 2. Eva Čupková, 3. Mária Lúčanská. Slalom muži: mladší – 1. Peter Jacko, 2. Marián Profant, 3. Matúš Ilavský, starší – 1. Miroslav Gruska, 2. Tibor Lúčanský, 3. Janko Šedó

Zjazd muži: 1. Miroslav Gruska, 2. Peter Jacko, 3. Matúš Ilavský.

(red)

Foto: (ij)

RELAXUJTE U NÁS

vonkajší vyhrievaný bazén, vnútorný bazén s protiprúdom suchá a parná sauna, tepidárium, posilňovňa, infrasauna

Vstupné:

Bazény a vírivka (7:00 – 15:00 hod.)

4 € / hod / dospelý 2 € / hod dieťa 6 – 12 rokov dieťa do 6 rokov zdarma

Wellness centrum (bazény, vírivka, sauna; 15:00 – 22:00 hod.)

8 € / hod / dospelý 4 € / hod dieťa 6 – 12 rokov dieťa do 6 rokov zdarma

Otvorené: denne 7.00 – 22.00 hod.

Prosíme o rezerváciu vopred.

WELLNESS PERMANENTKA

Ponúkame vám výhodné permanentky na vstupy do wellness centra. Platia na 1 vstup do wellness centra v 1 deň od pondelka do štvrtka počas 1 mesiaca od dátumu vydania.

Neprenosná permanentka (na meno) – 50 €, prenosná permanentka – 100 €.

Bližšie informácie a predaj na hotelovej recepcii.

HOTEL INTERNATIONAL, GOLFOVÝ REZORT BLACK STORK, Veľká Lomnica, tel. +421 52 466 1111, international@golfinter.sk, www.international.sk

(rek)

Keď je životným poslaním šport

Bolo to bežecké lyžovanie, ktoré rodákovi z Važca prirástlo k srdcu. Nádejný lyžiar, neskôr reprezentant, profesionálny športovec a tréner. Väčšina jeho života sa točila „v bežeckej stope“. Vlni oslávil krásne životné jubileum a my s radosťou uverejňujeme (na podnet Jána Kováča) v našich novinách článok, ktorý ho pripomenie tým, čo pozabudli a predstaví tým, ktorí ho možno doteraz nepoznali.

V objekte bývalého kaštieľa vo Važci sa v máji 1942 narodil Ing. Ján Ilavský (Mlynček) – viacnásobný reprezentant v behu na lyžiach. Detský a školský vek strávil spolu s bratrancom Jánom Kováčom v týchto priestoroch.

Veľkým šťastím pre nášho rodáka a jeho rovesníkov bolo, že do Važca prišiel pán učiteľ Kočtúch, vtedy ešte sám aktívny športovec. Športové dianie na dedine dostalo odrazu úplne iný rozmer – medzi Vrškami a na školskom dvore vybudovali ihriská, na ktorých sa denne športovalo. S príchodom zimy sa v týchto aktivitách pokračovalo na lyžiach, prevažne bežkách. Na túto činnosť nadviazal v kategóriách dorasten-

a cieľavedomou tréningovou činnosťou prebojoval až do reprezentácie ČSR. Už počas štúdia na gymnáziu v Poprade upozornil celou sériou slušných výsledkov – v priebehu štyroch rokov vyhral všetky preteky, na ktorých štartoval, či už Majstrovstvá ČSR, Slovenska, Celoslovenské preteky stredoskolskej mládeže.

V priebehu štúdia na vysokej škole vo Zvolene sa ako starší dorastenec nominoval na Svetovú zimnú univerziádu v roku 1960 v Chamonix, kde obsadil 14. miesto. V prete-

cov, juniorov a dospelých lyžiarsky oddiel TJ Lokomotíva Važec, ktorý viedol Michal Sabaka. Tento sa pričínal o to, že skupina lyžiarov z Važca patrila medzi najlepšie a bola dôstojným súperom iným lyžiarskym klubom v ČSR. Mená športovcov ako: Sabaka, Ilavský – Garaj, Šedo, Bartkovci, Ilavský (Mlynček), Bohmer, Brtáň, Bocko, Sirotiak a ďalší tvorili lyžiarsku partu, ktorá bola ozdobou každých pretekov.

Náš rodák sa úspešnou

ku štafiet sa naši reprezentanti v zložení: Fusko, Ilavský, Prokeš a Harvan umiestnili na 2. mieste. Aj na ďalších Univerziádach vo Villars (Švajčiarsko 1962), Šp. Mlýn (1964) a Claviere (Taliansko 1966) dosiahla štafeta s našim rodákom rovnaké umiestnenie. Najbližšie k medailovému umiestneniu v individuálnom preteku bol v Taliansku, kde obsadil 4. miesto.

Po skončení vojenskej základnej služby sa rozhodol venovať športovej činnosti na profesionálnej úrovni v Stredisku štátnej športovej reprezentácie MV na Štrbskom Plese. V priebehu jednej sezóny sa svojou výkonnosťou

behu na 4 x 10 km – dobehol ako finišman na 8. mieste.

V domácich pretekoch získal celkom 5 krát titul majstra ČSR v kategórii dorastencov, juniorov a mužov a 9 krát titul majstra SR. V medzinárodných súťažiach sa pravidelne umiestňoval do 10. miesta. Vyhral dvakrát preteky o Zlatú lyžu ČMV v Novom Měste na Moravě a trikrát sa umiestnil na druhom mieste. Za športovú činnosť mu bol udelený titul Majster športu.

Po ukončení aktívnej činnosti zostal pracovať v športe ako organizačný pracovník lyžiarskeho oddielu, neskôr pôsobil ako tréner. Podieľal sa na športovej

zaradil do reprezentácie mužov a pôsobil v družstve šesť rokov. Štartoval aj na najvyšších svetových súťažiach: na Majstrovstvách sveta v roku 1970 vo Vysokých Tatrách a podobne aj na ZOH 1972 v Sappore, sa mu pre onemocnenie nepodarilo výkonnostne presadiť. Celú olympiádu preležal a štartoval až v záverečnom preteku – štafetovom

príprave reprezentácie federálneho družstva junioriek (Neumanová, Mihoková, Páricková, Bukvajová M., Bucharová, Tučková, Horáková, Vondrová a iné) a RD žien: Havrančíková, Sujová, Klimková, Pasiarová, Ilanovská, Kučerová, Staršia. Po vzniku Slovenskej republiky bol trénerom RD žien na ZOH 1994 v Lillehammeri: Ilanovská, Bukva-

jová J. (19. miesto), Kutlíková, Havrančíková (10. miesto). Štafeta žien v tomto zložení obsadila pekné 7. miesto. Na ZOH 1998 v Nagane viedol Bukvajová J. (9. miesto) a Havrančíkovú (15. miesto). V rokoch 1998 – 2002 trénoval RD mužov: Bátory (2 x 3. miesto SP), Bajčičák, Páricka, Malák, Ježík. **(red)**

Foto: archív J. Ilavského

Krátko zo športu

Dňa 26. 12.2012 sa konal 3. ročník vianočného volejbalového turnaja, ktorý sa uskutočnil v športovej hale v Základnej škole Važec. Organizátorom turnaja bol ŠK Kriváň Važec - volejbalový oddiel. Turnaja sa zúčastnilo 6 mužstiev: Štrba, Važec I., Poprad, Važec II., Tatranská Štrba, Važec III. Víťazstvo si odniesli Popradčania, druhí boli hráči zo Štrby, tretí volejbalisti Tatranskej Štrby. Domáci si rozdelili štvrtú až šiestu priečku – 4. Važec I., 5. Važec II., 6. Važec III.

Nohejbalový turnaj, organizovaný ŠK Kriváň Važec, sa konal 1. 12. 2012 v športovej hale v ZŠ Važec. Zúčastnilo sa ho 9 družstiev. **Výsledky:** 1. Tatranská Lomnica, 2. Vinodol I., 3. Vinodol II., 4. Važec I. (mužstvo v zložení Ilavský Michal, Michalko Ján, Ferienc Lubomír), 5. Kokava Nad Rimavicou I., 6. Važec II. (Varga Jozef, Osika Lubomír, Ferienc Stanislav, Bartko Ján), 7. Hradište I., 8. Kokava nad Rimavicou II., 9. Bystrička I.

Futbalisti odohrali svoj turnaj 9. februára. Jednému z našich družstiev (Važec I.) sa podarilo vybojovať bronzovú pozíciu. Zvíťazili hostia z Pribyliny, striebro patrilo mužstvu Matice slovenskej z Liptovského Mikuláša. Štvrtú priečku obsadili futbalisti z Hýb. Piate miesto patrilo opäť domácim – Važec II. a tabuľku uzavrela Východná. **(red)**

KRÁTKO ZO ŠKOLY ❖ KRÁTKO ZO ŠKOLY ❖ KRÁTKO ZO ŠKOLY

VÝROČIE OSLOBODENIA

Dňa 30. januára sme si pripomenuli v základnej škole 68. výročie oslobodenia Vážca. Zväz protifašistických bojovníkov v spolupráci s Jednotou dôchodcov a ZŠ pripravili pri tejto príležitosti dôstojnú spomienkovú slávnosť (*foto hore*). Prítomných privítala riaditeľka školy Agata Ilavská a starosta obce Rastislav Profant. Hlavný príhovor mal predseda ZPB Vladimír Šípka. Kultúrnym programom prispeli aj žiaci základnej školy.

ZUBNÁ HYGIENA V PRAXI

Na základe objednávky našej školy sa 16. januára uskutočnil pre žiakov prvého až šiesteho ročníka osvetový program Dentalalarm (*foto na 16. strane*). Vďaka tomuto programu sa žiaci pomocou inštruktážneho DVD, mega chrupu a zubnej kefky i praktickej ukážky učili správne si vyčistiť zuby. Na správny postup čistenia zubov deťmi, ktoré si priniesli svoje zubné kefky, dohliadali a prakticky radili študentky medicíny Lekárskej fakulty v Košiciach. Celý program je zameraný na to, aby žiaci získali čo najviac informácií o danej problematike.

KARNEVAL

V posledný januárový deň sa v školskej telocvični uskutočnil karneval (*foto na 16. strane*). Vstup bol povolený len v maskách. V telocvični sme zrazu stretli Pipi dlhú pančuchu, Spidermana, lienku, kovbojov, čarodějnice, princezné aj čertov a mnoho iných zaujímavých masiek. Všetky boli veľmi pekné. Najlepšie masky vyhodnotil školský parlament. Takto to celé do-

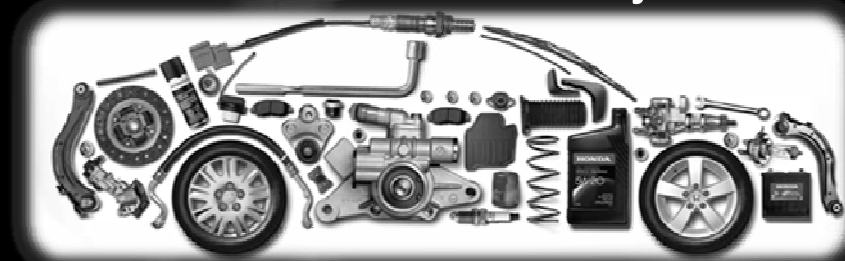
padlo: I. stupeň – 1. miesto: Filip Karika (Klobučník), 2. miesto – Evka-Žofka Čupková (Michael Jackson), 3. miesto – Katka Bartková (Slečnicová pani), Andrejka Jurčová (zajačik). II. stupeň – 1. miesto: Alenka Čupková (Krivá Mary), 2. miesto – Matej Kováč (strašiak), 3. miesto – Lea Michalíčková, Kristína Žuffová, Silvia Šuleková (bezdomovci). Program karnevalu spestrili športové súťaže a prezentácia deviatakov.

Po vyhodnotení všetkých súťaží a hier bola diskotéka. Celý deň bol plný zábavy a smiechu.

LYŽIARSKY VÝCVIK

Začiatkom februára sa siedmci zúčastnili lyžiarskeho výcviku (*foto na 16. strane*) na miestnom vleku v Birutovej dolinke pod vedením učiteliek Miroslavy Juhásovej a Zuzany Frísovej. V prvý deň po kontrole lyžiarskeho výstroja sa nádejní lyžiari oboznámili so správnym držaním palíc, základným zjazdovým postojom, šľapaním a s rôznymi obratmi na lyžiach. Po rovnovážnych cvičeniach, klzaní s lyžami, obratmi prešľapávaním a výstupmi bokom a odvratom (stromčekom) postupne v ďalšie dni zvládli zjazd v pluhu, zjazd po spádnici a pluhový oblúk, hnanie a zosúvanie. Zdatnejší zvládli

Čokoľvek na vaše auto hľadajte u NÁS !

Najlepšie ceny AUTODIELOV !
autobatérie, pneumatiky, oleje...
NOVINKA v sortimente: AUTOSKLÁ

AUTOSERVIS
PNEUSERVIS

Marek Brezina, Vážec

☎ 0904 629 105

E-mail: mmm654@azet.sk

- individuálny prístup k zákazníkovi
- doručenie dielov až k vám domov do 24 h.
- možnosť vrátenia tovaru
- pri pravidelnom odbere výrazné zľavy

Denný rozvoz ZDARMA !

(reklama)

nadväzované oblúky a základný prívratný oblúk. Z celkového počtu 13 zúčastnených žiakov sa všetci naučili chodiť na vleku a aj zlyžovať tunajší svah. Na záver kurzu nechýbali tradičné preteky. Z chlapcov sa najlepšie darilo Martinovi Bartkovi, druhé miesto si vybojoval Kristián Ilavský a tretie Dávid Ilavský. Medzi dievčatami zvíťazila Laura Bartková, druhá bola Bianka Šefčíková a tretie miesto obsadila Timea Kováčová. Na záver si žiaci obliekli masky a s optimizmom a humorom završili lyžiarsky týždeň.

MOTIVÁCIA TANCOM

Dňa 12. marca sa v našej škole uskutočnil netradičný výchovný „koncert“.

Miroslav Žilka, tanečník zo skupiny Old School Brothers, prvý Slovák v histórii, ktorý sa prebojoval do finále nemeckej talentovej súťaže, predstavil tanec ako pohybovú formu vyjadrenia pocitu a najprirodzenejšiu reakciu nášho tela na hudbu (*na snímke*). Vyššie stupenie motivovalo deti k tancovaniu, športovaniu a k aktívnemu životnému štýlu.

TESTOVANIE VEDOMOSTÍ

Celoslovenské testovanie žiakov 9. ročníka sa uskutočnilo 13. marca. Žiaci v testoch musia preukázať svoje vedomosti z matematiky, slovenského jazyka a literatúry. Podrobnejšie informácie nájdete na www.nucem.sk. Na stránke je tiež zverejnená Zbierka uvoľnených úloh z testovania matematickej a čitateľskej gramotnosti.

MDŽ

Medzinárodný deň žien sme si pripomenuli v kinosále OÚ, kde sme vystúpili pre členky Jednoty dôchodcov. Krásnymi piesňami a básňami ospevujúcimi ženskú bytosť sa predstavili žiaci na-

šej školy i škôlky, ako aj členovia DFS Podkriváňček a krúžku aerobik.

MESIAC KNIHY

V mesiaci marec, ktorý je venovaný knihám, sa školáci zapojili do viacerých aktivít zameraných na knihy, čítanie a ďalšie aktivity, ktoré rozličným spôsobom súvisia s knižnou kultúrou. V rámci Týždňa slovenských rozprávok si čítali rozprávky na hodinách slovenčiny alebo triednických hodinách. Žiaci prvého stupňa si otestovali znalosť rozprávok aj v súťaži. Na pracovnej a výtvarnej výchove žiaci tvorili ilustrácie k rozprávkam, záložky do kníh a obaly kníh. V rámci spolupráce s materskou školou pripravili vychovávateľky ŠKD čítanie rozprávok škôlkarom pred popoludňajším spánkom. Ani tento rok neobišli v škole súťaž v prednese poézie a prózy Hviezdoslavov Kubín a žiaci v marci navštívili aj miestnu knižnicu.

FLORBAL

Dňa 15. 3. sa naši žiaci zúčastnili okresného kola florbalovej súťaže v Liptovskom Mikuláši. Hralo sa systémom štyroch skupín. Do semifinále postupoval len prvý zo skupiny. V konkurencii 12 družstiev z Liptova naši florbalisti nepostúpili do semifinále.

(zb, vj, zf, jš)

Foto: archív ZŠ

Zaujímavé aktivity v škôlke zaujali

● V druhom polroku školského roku naša materská škola vykonávala veľa zaujímavých aktivít. S deťmi druhej triedy sme sa zúčastnili lyžiarskeho výcviku. Aj napriek tomu, že sme ho museli v polovici prerušiť kvôli chrípkovým prázdninám a o dva týždne v ňom pokračovať, všetkých 13 detí sa naučilo lyžovať a čo nás najviac teší, pokračujú v lyžovaní aj s rodičmi poniektorí už na veľkom vleku. (Pokračovanie na ďalšej strane)

● Ako každý rok, aj tohto roku sa deti prezliekli do masiek a prišli na karneval, ktorý sa konal 12. februára. Masky boli pestré, doma vyrobené, iné požičané. Deti mali možnosť popri zábave aj súťažiť. Pre všetky deti bolo pripravené občerstvenie a sladká odmena.

● Tohto roku sme sa stihli naplno rozlúčiť aj so snehom, keď sme 6. marca zobrali lopáre a išli sme sa lopárovať na lyžiarsky vlek. Deti náročnú cestu zvládli a pri peknom slnečnom počasi sa schuti vyšantili.

● Zubná hygiena v praxi – nácvik.

● Ocenené masky - najlepší z 2. stupňa.

● Siedmaci na lyžiarskom výcviku.

● Ocenené masky - najlepší z 1. stupňa.